Η νέα οδηγία – πλαίσιο για τα στερεά απόβλητα Αλλαγές και επιπτώσεις

Αντώνης Μαυρόπουλος
Πρόεδρος Επιστημονικής Επιτροπής ISWA
Αντιπρόεδρος ΕΕΔΣΑ

Ας ανταλλάξουμε απόψεις ...

http://mavropoulos.blogspot.com/

amavrop@epem.gr

Περιεχόμενα

- Στρατηγική
- Η οπτική γωνία ανάλυσης
- Εμπειρίες
- Η αναθεώρηση της οδηγίας - πλαίσιο

Γιατί να συζητήσουμε έτσι;

1. Στρατηγική

- Νομοθεσία χωρίς στρατηγική; Βλέπε 99/31
- Δημόσια έργα χωρίς συστήματα; Βλέπε ΧΥΤΑ χωρίς ΦοΔΣΑ
- Από τις εγκαταστάσεις στα δίκτυα παροχής υπηρεσιών
- Η δοκιμή και σφάλμα ως πολιτική

Κλιματική αλλαγή και ΔΣΑ

In year 2000	Total Emissions	Emissions from the waste sector
	M	
European Community	4	
United States of America	6	
China	4	
India	1	

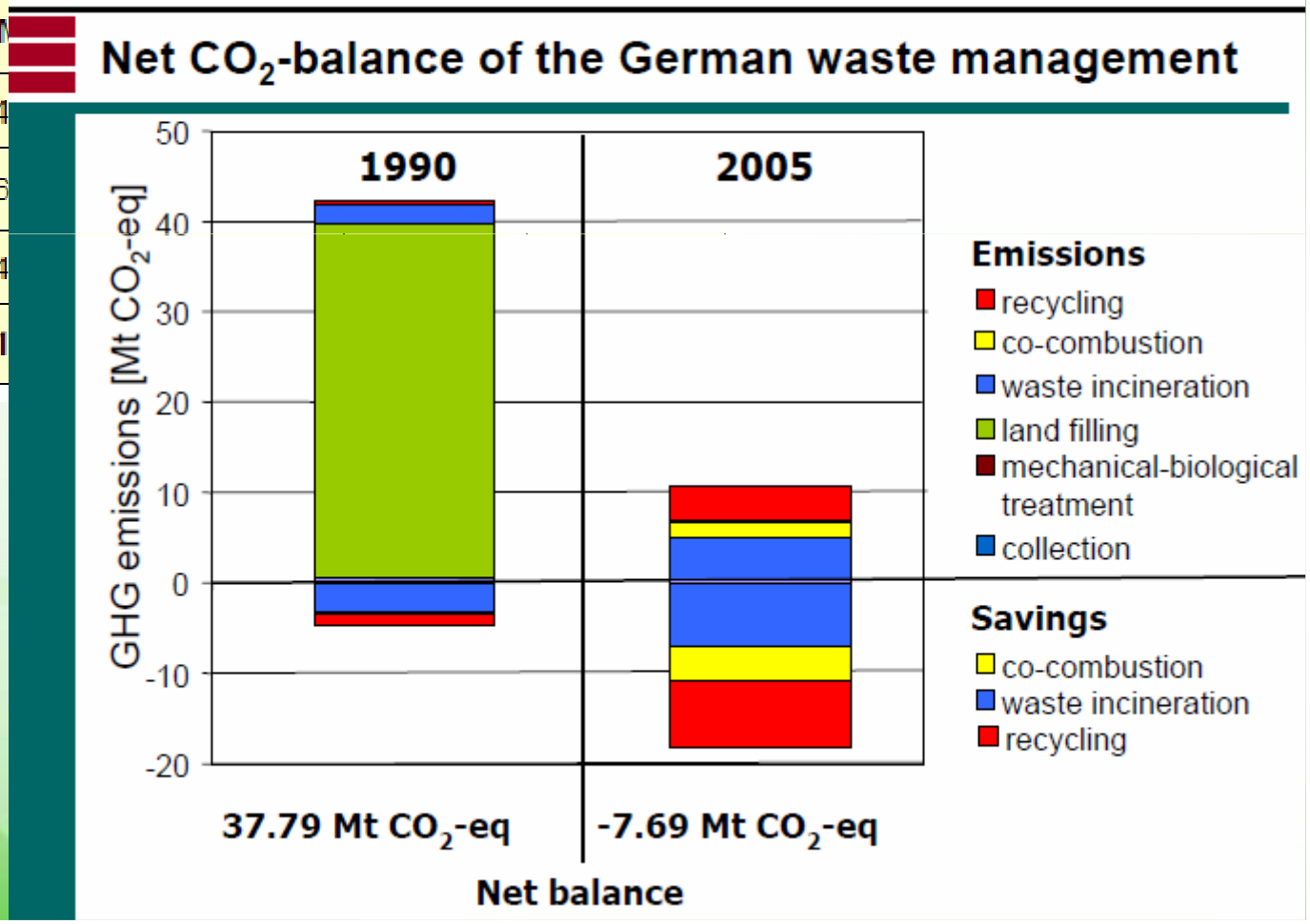

2. Η οπτική γωνία

- Η διαχείριση αποβλήτων συναντά τη διαχείριση πόρων, την παραγωγή προϊόντων και την κατανάλωση
- Από το περιθώριο στο κέντρο των αποφάσεων
- **Συνδέεται με όλα τα επιμέρους ζητήματα**

Η διπλή πρόκληση

- 1. Σωστή και ασφαλής περιβαλλοντική διαχείριση των αποβλήτων
- 2. Τα απόβλητα είναι σύμπτωμα αναποτελεσματικής αξιοποίησης των πόρων για την παραγωγή προϊόντων και μη ορθολογικής κατανάλωσης

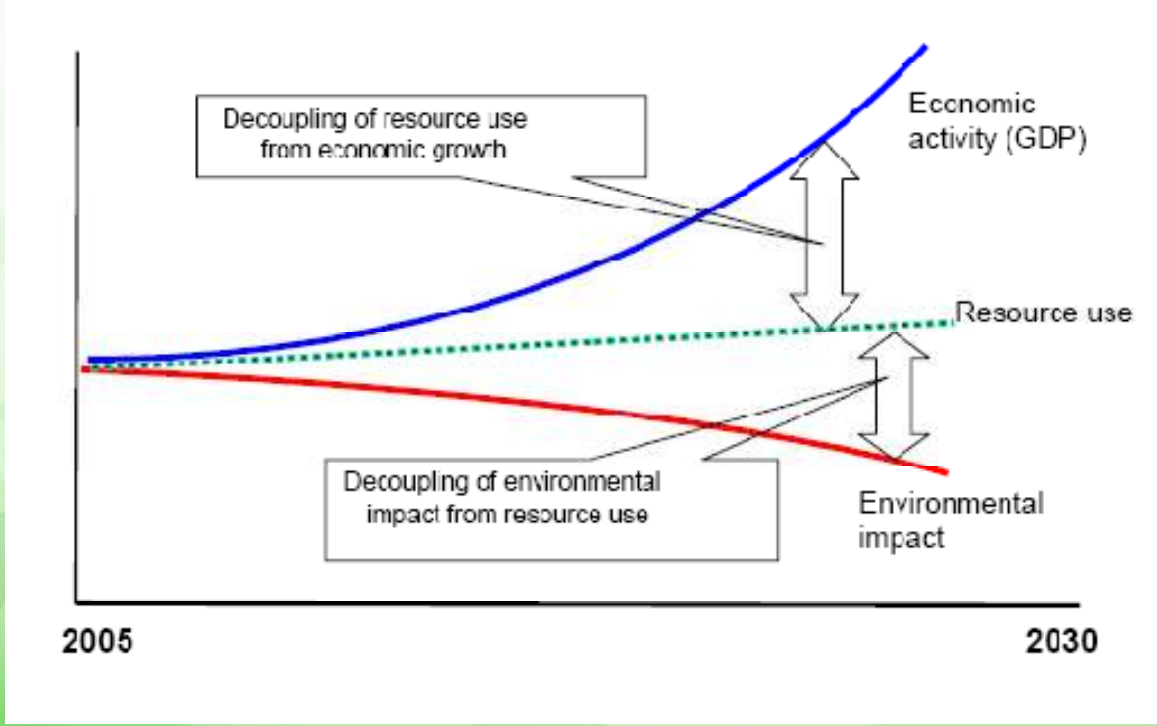

Αποσύνδεση αλλά από τι;

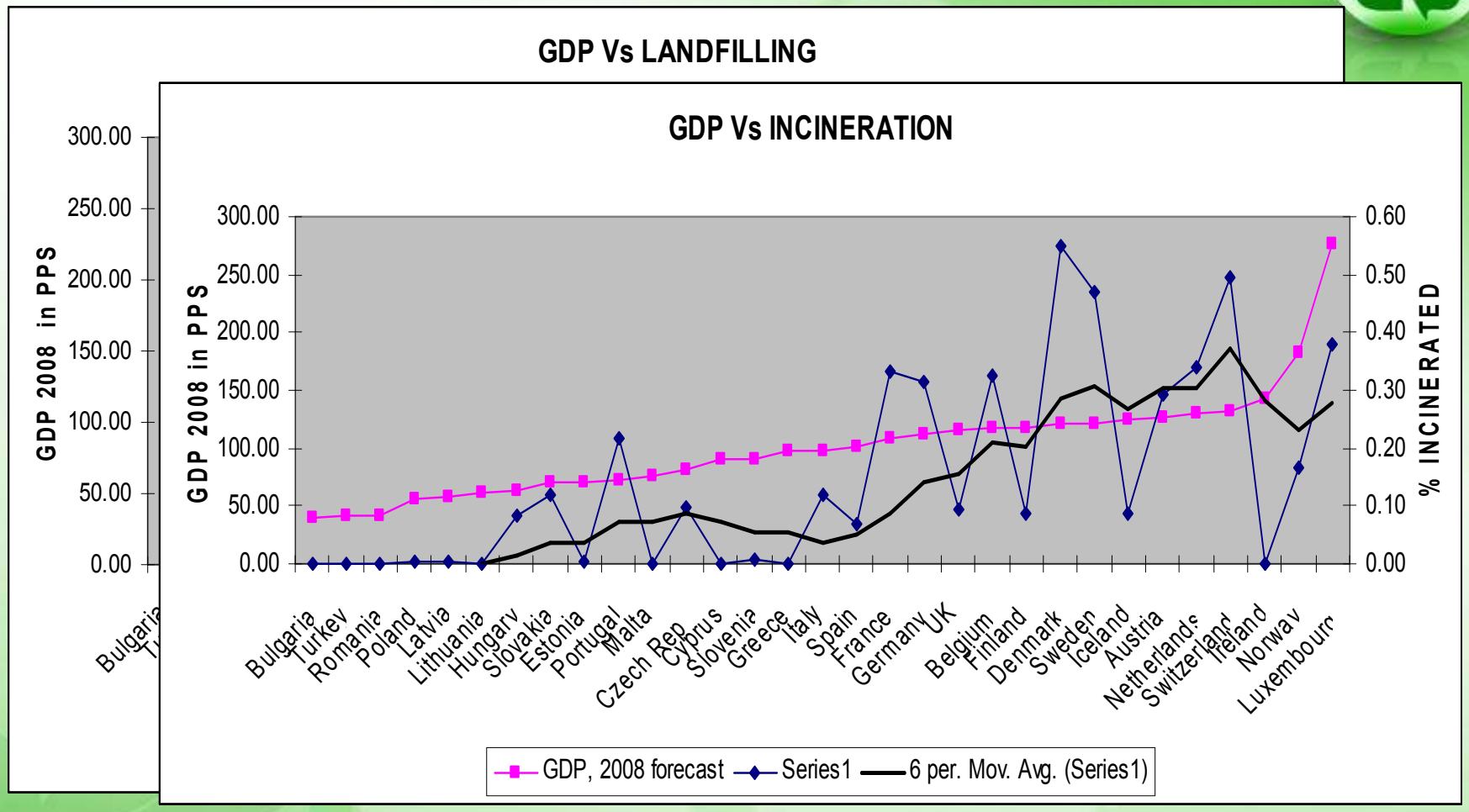

Ξεχάσαμε άλλη μια αποσύνδεση;;;

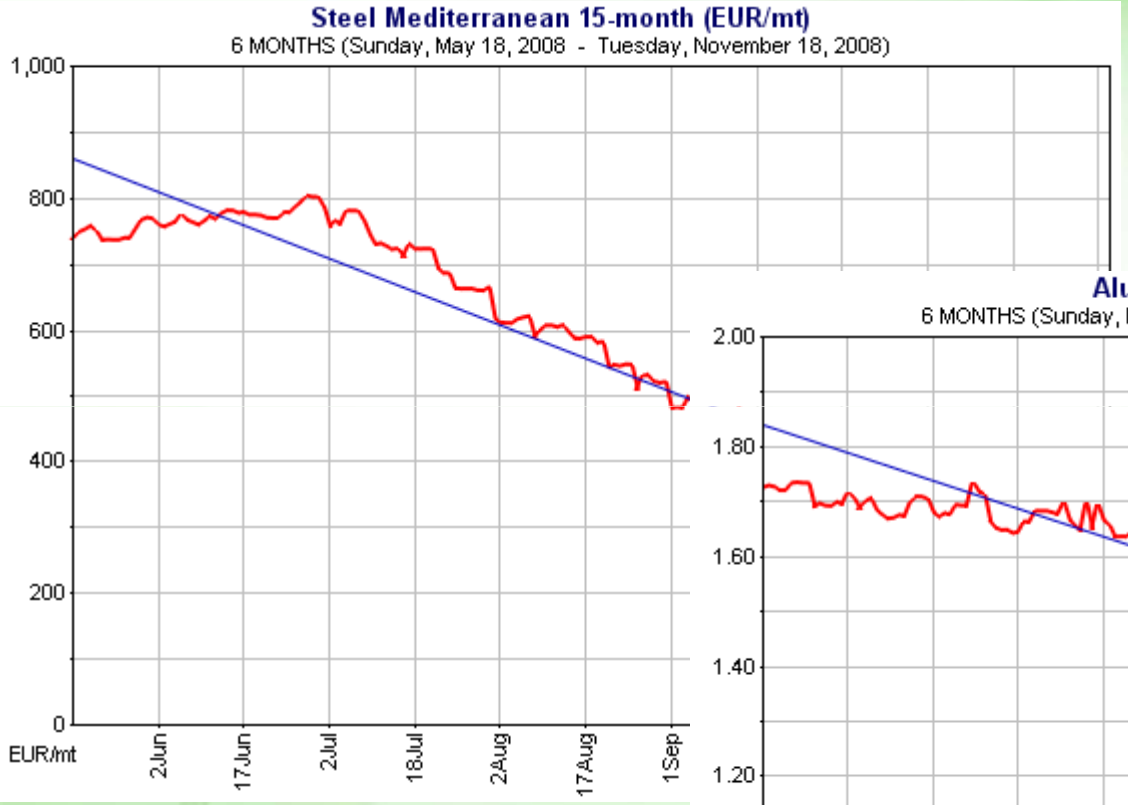

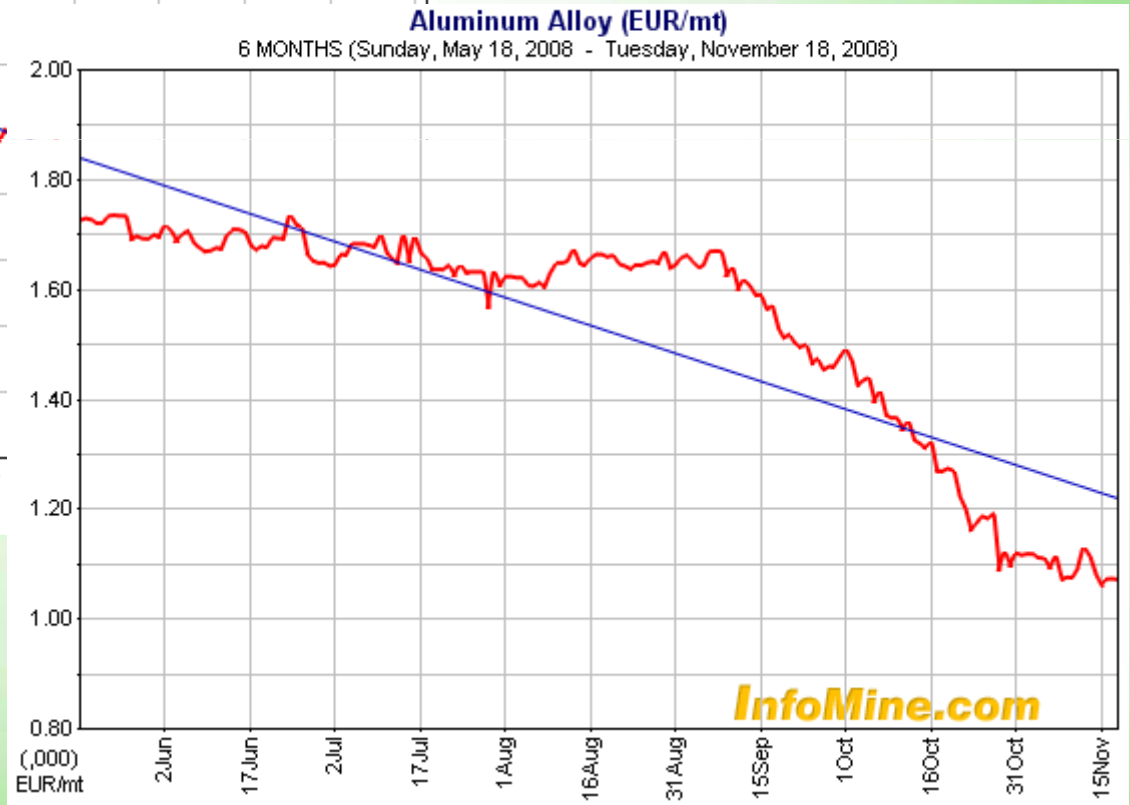

Τι σημαίνουν αυτά πρακτικά;

- Μείωση επενδύσεων
- Δυσκολία στα ΣΔΙΤ
- Μείωση θέσεων εργασίας (Veolia)
- Μείωση εξόρυξης πρώτων υλών λόγω μείωσης κατανάλωσης
- Δυσκολία σε ανακύκλωση
- Αλλαγές σε σύνθεση αποβλήτων

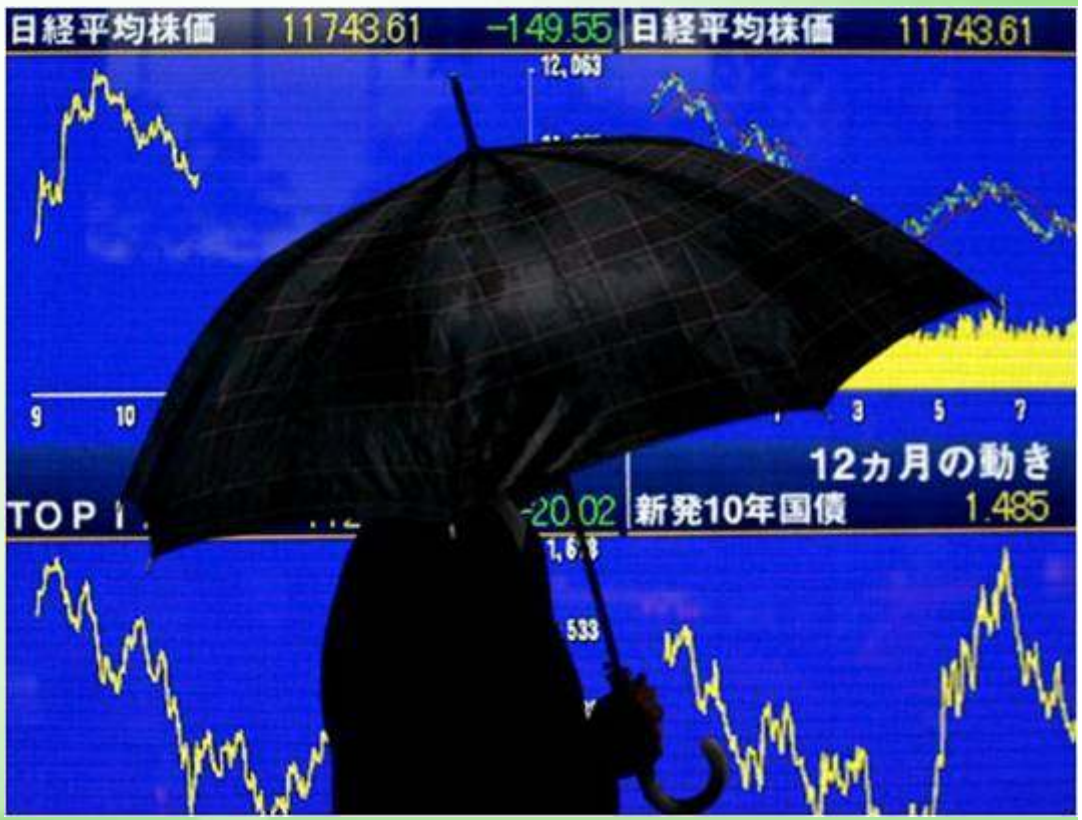

3. Εμπειρίες

- Αυστηρή και περίπλοκη νομοθεσία
- Χαλαρή υλοποίηση – έλλειψη τοπικών πόρων – ερωτηματικά για στόχους και deadlines
- Μικρά βήματα σε μείωση – πρόληψη
- Η ανακύκλωση εστιάζει σε «εξοφλημένα» προϊόντα – Δεν αποδεικνύεται επαρκής – Απαιτείται προσήλωση σε συγκεκριμένα υλικά
- Η Ιεραρχία Διαχείρισης Αποβλήτων δεν οδηγεί σε αποφάσεις – Τα οικονομικά ζητήματα είναι καθοριστικά – Ανάγκη για νέες διαδικασίες λήψης αποφάσεων

Η πετυχημένη αναποτελεσματικότητα

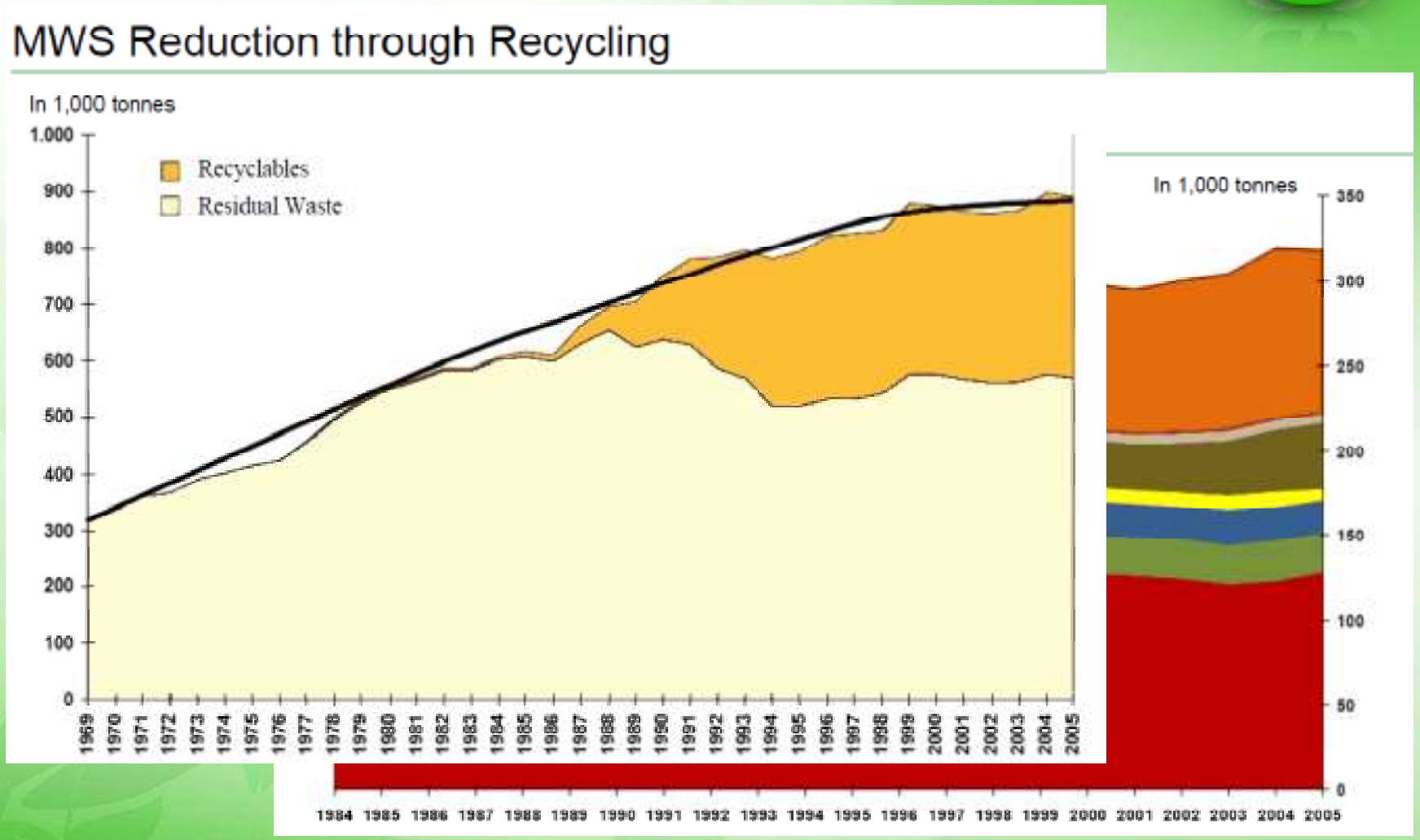

Η καλύτερη πρόβλεψη…

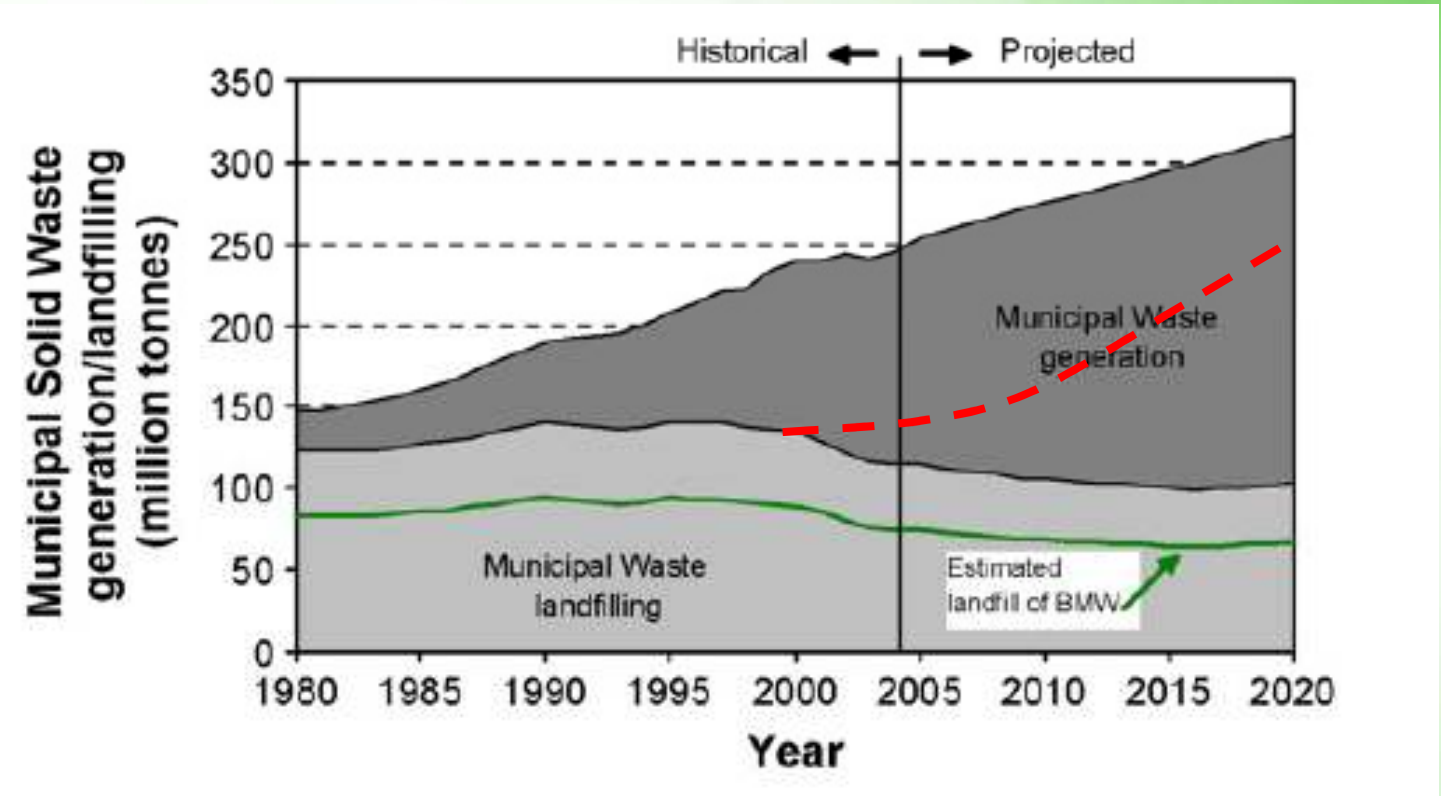

4. Αναθεώρηση οδηγίας - πλαίσιο

- Περιβαλλοντική στόχευση
- Ορισμοί
- Ανάκτηση - Ανακύκλωση
- Κριτήρια τέλους ζωής αποβλήτων
- Επαναχρησιμοποίηση
- Σχέδια πρόληψης

Περιβαλλοντική στόχευση

- Προστασία περιβάλλοντος και δημόσιας υγείας
- Μείωση επιπτώσεων παραγωγής και διαχείρισης
- Βελτίωση αποδοτικότητας πόρων

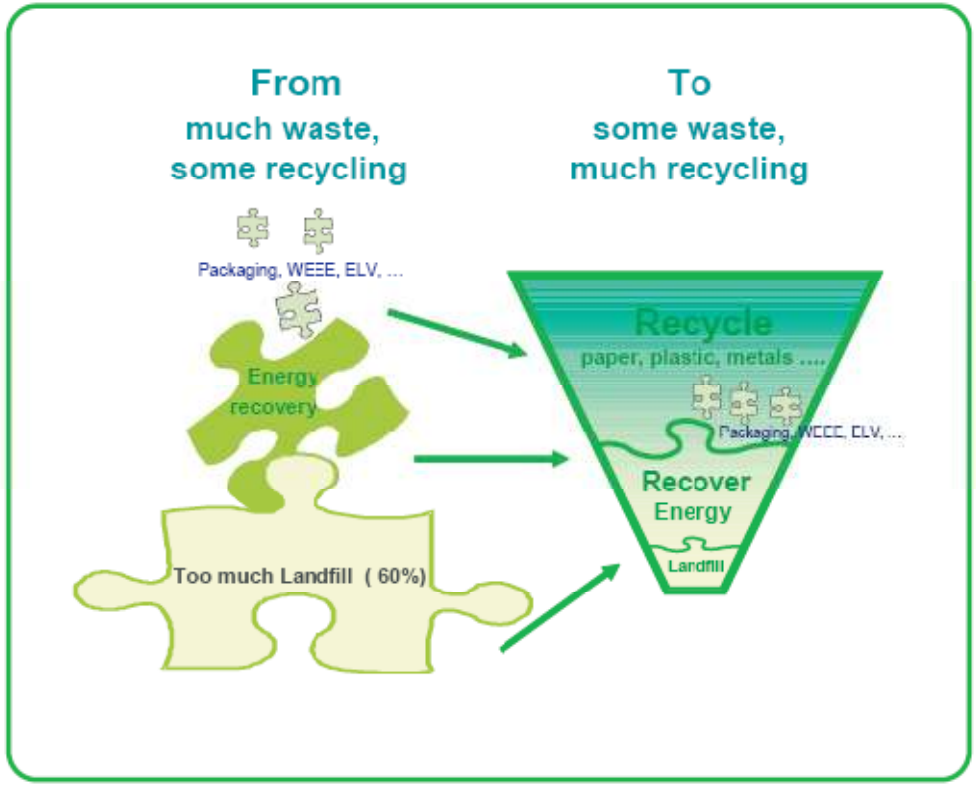

Βάση της πολιτικής:

η πρόληψη της παραγωγής αποβλήτων θα πρέπει να αποτελεί την πρώτη προτεραιότητα της πολιτικής για τη διαχείριση των αποβλήτων και ότι η επαναχρησιμοποίηση και η ανακύκλωση θα πρέπει να προτιμώνται σε σχέση με την ανάκτηση ενέργειας από απόβλητα, εφόσον αποτελούν τις βέλτιστες οικολογικές λύσεις.

Βασικοί ορισμοί

Ανακύκλωση: οιαδήποτε εργασία ανάκτησης με την οποία τα απόβλητα μετατρέπονται εκ νέου σε προϊόντα, υλικά ή ουσίες που προορίζονται είτε να εξυπηρετήσουν και πάλι τον αρχικό τους σκοπό είτε άλλους σκοπούς. **Περιλαμβάνει την επανεπεξεργασία οργανικών υλικών αλλά όχι την ανάκτηση ενέργειας και την επανεπεξεργασία σε υλικά που πρόκειται να χρησιμοποιηθούν ως καύσιμα ή σε εργασίες επίχωσης**

Ανάκτηση: οιαδήποτε εργασία της οποίας το κύριο αποτέλεσμα είναι ότι **τα απόβλητα εξυπηρετούν ένα χρήσιμο σκοπό αντικαθιστώντας άλλα υλικά τα οποία, υπό άλλες συνθήκες, θα έπρεπε να χρησιμοποιηθούν για την πραγματοποίηση συγκεκριμένης λειτουργίας**, ή για την προετοιμασία της πραγματοποίησης αυτής της λειτουργίας, είτε στην εγκατάσταση είτε στο γενικότερο πλαίσιο της οικονομίας.

Διάθεση: οιαδήποτε εργασία η οποία δεν συνιστά ανάκτηση **ακόμα και στην περίπτωση που η εργασία έχει ως δευτερογενή συνέπεια την ανάκτηση ουσιών ή ενέργειας.**

Η ιεραρχία διαχείρισης αποβλήτων

α) πρόληψη,

β) προετοιμασία για επαναχρησιμοποίηση,

γ) ανακύκλωση,

δ) άλλου είδους ανάκτηση, π.χ. ανάκτηση ενέργειας, και

ε) διάθεση.

Life Cycle Thinking

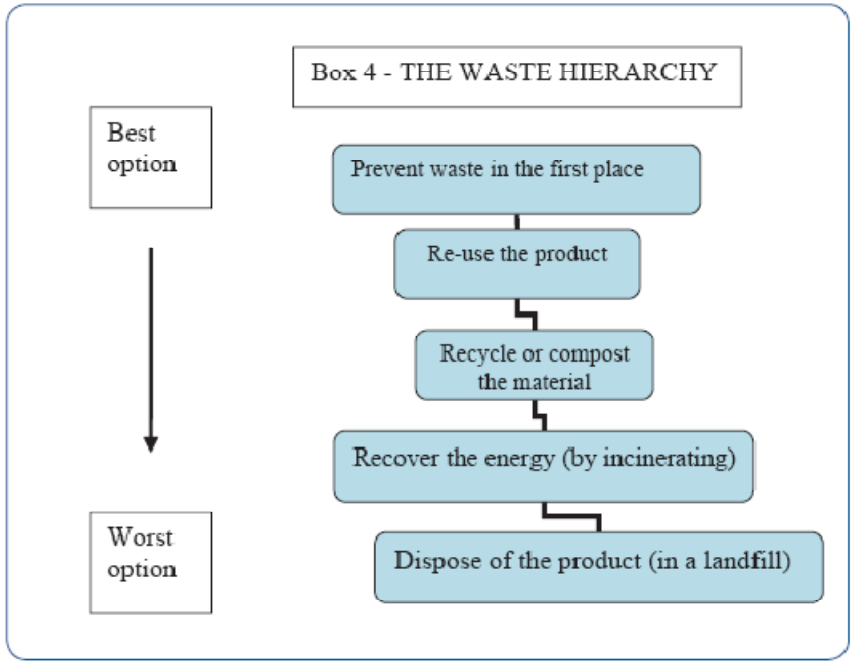

Πρόληψη παραγωγής αποβλήτων

ΔΡΑΣΕΙΣ ΕΕ	ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ
Ενδιάμεση έκθεση για την εξέλιξη της παραγωγής και το πεδίο εφαρμογής της πρόληψης	Τέλος 2011
Πολιτική οικολογικού σχεδιασμού προϊόντων	Τέλος 2011
Στόχοι αποσύνδεσης και ρυθμιστικό πλαίσιο πρόληψης	Τέλος 2014
Σχέδιο δράσης για την αλλαγή του καταναλωτικού μοντέλου	Τέλος 2011

Επαναχρησιμοποίηση - ανακύκλωση

ΔΡΑΣΕΙΣ ΚΡΑΤΩΝ - ΜΕΛΩΝ	ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ
Χωριστή συλλογή γυαλιού, χαρτιού, πλαστικού, μετάλλων	2015
50% κ.β. επαναχρησιμοποίηση – ανακύκλωση για γυαλί, χαρτί, πλαστικό, μέταλλα	2020
+70% αύξηση επαναχρησιμοποίησης – ανακύκλωσης των μη επικίνδυνων αποβλήτων κατασκευών και κατεδαφίσεων	2020

Βιολογικά απόβλητα

- Χωριστή συλλογή ενόψει λιπασματοποίησης και ζύμωσης
- Επεξεργασία που να διασφαλίζει υψηλό επίπεδο προστασίας
- Χρήση περιβαλλοντικά ασφαλών υλικών παραγόμενων από τα βιολογικά απόβλητα
- Εξέταση σκοπιμότητας καθορισμού ελάχιστων απαιτήσεων

Ενιαία πρότυπα

- Διαχειριστικών σχεδίων
- Αδειών διαχείρισης
- Περιβαλλοντικές επιπτώσεις επεξεργασίας
- Βέλτιστες διαθέσιμες τεχνικές

Σχέδια πρόληψης

- Εντός 3 ετών σε εθνικό επίπεδο
- Περιεχόμενο: μέτρα αποσύνδεσης ανάπτυξης – αποβλήτων

Μέτρα μείωσης

- **Μέτρα που επηρεάζουν το πλαίσιο παραγωγ αποβλήτων**
- **Μέτρα για το σχεδιασμό και την παραγωγή προϊόντων**
- **Μέτρα για την κατανάλωση και τη χρήση των προϊόντων**

Συμπεράσματα

- Περίοδος σημαντικών αλλαγών
- Η ΔΣΑ εμπλέκεται με το σύνολο των παραγωγικών διαδικασιών και την κατανάλωση
- Η πρόκληση είναι τεράστια για μια χώρα όπως η Ελλάδα
- Η πρόκληση είναι ακόμα μεγαλύτερη για μια πόλη όπως ο Πειραιάς

Αντί επιλόγου

Κάθε ιδέα καλοδεχούμενη...

http://mavropoulos.blogspot.com/

amavrop@epem.gr